

dog betragtet kan gaae ind paa den kongelige Stadfæstelse, hvad flere af mine ærede Venner ikke synes at kunne overtale sig til at gjøre. For mig staaer det saaledes, at den Kaldsret, som Hans Majestæt Kongen har til faa at sige alle Præstekald i Landet, støtter sig paa en Overgangstilstand. Den bestaaer ganske vist fuldstændigt lovligt og grundlovsrættigt, og jeg agter ikke at rette den allermindste Tvivl mod dens fuldkomne Lovlighed; det følger af sig selv, og saaledes kunne mine Ytringer vist ikke blive misforstaaede; men vi vide Alle, at det har ikke været saa fra Begyndelsen af og ikke engang været saaledes fra Begyndelsen af Reformationstiden. Vi vide ogsaa Alle, at det er gaaet Kirkesamsundet, som det gik i det borgerlige Samsund, at fra den Tid, Enevoldsmagten blev indført her i Landet, var der en almindelig Bevægelse henimod at bringe enhver selvstændig Samsundsmagt til Fald, hvad enten den var borgerlig eller kirkelig, og at samle den hele Myndighed hos Kongen, og det lykkedes hertilands maastee i høiere Grad end paa noget andet Sted. Dette er Noget, som jeg her hverken skal rose eller dable; jeg skal blot gjentage, at det Samme, som stete i de borgerlige Forhold, at den samme Bestræbelse henimod at samle Alt i Kongens Haand ogsaa gjorde sig gjældende i de kirkelige Forhold. Det er jo ikke saa mange Aar siden, at de sidste Nester af den Kaldsret, som stammede fra Fortiden, forsvandt; det er ikke længere siden, end at vel enhver her Tilstedeværende godt kan huske det. Det var vel ikke en Kaldsret i strengeste Forstand, idet den nemlig var bleven forandret til en Indstillingsret, men i Praxis havde denne dog som oftest den samme Virkning. Nu kom Forandringen i 1849 i de borgerlige Forhold, og vi gik over til at faae, hvad Mange vilde kalde en demokratisk Forsatning, hvor Kronen kom til i mange Tilfælde at dele Samsundsmagten med Folket og Folkets Repræsentanter. Der er nu ikke Spørgsmaal for mig om, at det Samme vil finde Sted i de kirkelige Forhold; thi det er dog soleklart, det vil sige under Forudsætning af, at vi beholde vor Frihed, at det er umuligt i Rængden at opretholde en anden Grundbetragtning med Hensyn til Myndighedens Udøvelse i de kirke-

lige Forhold end i de borgerlige Forhold, saalænge Kirken staaer som en Folkekirke; det er plad umuligt. Jeg kan derfor ikke være saa overordentlig ængstelig for i denne Overgangstid — thi som en saadan betragter jeg den — at anerkjende den samme eller en lignende Form for Kaldelsen for disse Menigheders Vedkommende, som gjælder for de øvrige Menigheder i Folkekirken. Det kan gjerne være, at der vil gaae afskillige Kampe forud, inden man kan komme saa langt, at Kaldsretten atter kommer i Menighedernes Hænder. Den vil imidlertid under en eller anden Form væsentlig komme over i Menighedernes Hænder — derom nærer jeg ingen Tvivl —, og det vil ikke være saa mange Menneskealbre. Men jeg troer ogsaa paa den anden Side, at mine Venner have overseet een Ting, nemlig Banstueligheden ved at nægte Stadfæstelsen, og hvad der i Virkeligheden vilde blive Følgen, hvis en eller anden Kultusminister paa en, jeg kan, sige Chicaneus Maade vilde nægte den. Hvad vilde saa blive Følgen? Den vilde blive, at den Menighed, som havde opbygget sig en Kirke, som havde valgt sig en Præst, som den er overbevist om er hæderlig, og som har skaffet sig alt det Fornødne, vil constituere sig som Frimenighed, og uden Stadfæstelse. Derved vil Kirkebestyrelsen komme accurat i samme Forlegenhed som den, hvori den nu er med Hensyn til Nylinge Menighed. Det er Noget, der vil veie med ikke ringe Vægt ved Afgjørelsen, og maastee med en større Vægt end den, som den ærede Rigsdag i mange Tilfælde vil udøve ligeoverfor vedkommende Minister. Det er ganske vist, at det er, om man vil, en mislig Udvei, og jeg haaber ogsaa, at det Tilfælde aldrig vil komme til at indtræde; men den Mulighed, jeg har omtalt, vil altid staae som et vægtigt Motiv for Kultusministeren til ikke at sige Nei uden overveiende Grunde. Jeg har sagt, at jeg i Principet deler det ærede Mindretals Anskuelse om, hvor Kaldsretten burde være, og at jeg derfor ikke kan Andet end stemme for dets Forslag og de Forslag, som ere stillede af enkelte Medlemmer i samme Retning. Det Spørgsmaal, hvorvidt jeg, hvis man forlaster Mindretalsforslagene og dernæst mit Forslag, betragtet vil stemme for Boven, skal